

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства	6
2. Наукове пізнання в педагогічному дослідженні.....	65
3. Методи педагогічного дослідження.....	102
4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	166
5. Педагогічний експеримент.....	214
6. Математичне опрацювання результатів педагогічного експерименту	277
7. Узагальнення результатів педагогічного експерименту.....	345
8. Обробка результатів дослідження.....	362
9. Особистості науковця у проведенні педагогічного дослідження	417
Література	428
Додатки.....	432

В С Т У П

Одним з головних завдань, що повинна вирішувати вища школа України, є суттєве підвищення якості підготовки фахівців. Суспільству потрібні всебічно розвинуті, здатні постійно поповнювати свої знання і підвищувати професійний рівень, гнучко реагувати на динамічні зміни в системі суспільного виробництва, творчо сприяти прискоренню науково-технічного прогресу фахівці. Для досягнення цього важливого значення набуває залучення студентів до науково-дослідницької діяльності на всіх етапах навчання. У Законі України «Про освіту» зазначено, що «...науково-дослідна робота є складовою частиною підготовки фахівців...». Ось чому науково-дослідна робота студентів повинна стати невід'ємним компонентом підготовки спеціалістів з вищою освітою.

Важливого значення набуває науково-дослідницька діяльність в структурі професійної підготовки сучасного фахівця, якому притаманний постійний творчий пошук, спроба реалізувати власний потенціал. А запорукою всього і може стати сформоване у студентські роки вміння ставити перед собою завдання, для вирішення яких потрібний науковий пошук. Таким чином, випускник вищого навчального закладу повинен знати найзагальніші положення щодо організації, постановки та проведення наукового пошуку. Кожному випускнику вищого навчального закладу, якщо він не байдужий до творчого пошуку, відкритий шлях у науку.

Відсутність вміння самостійно здобувати нові знання випускником вищого навчального закладу, який мріє пов'язати професійну діяльність із справою всього свого життя, може привести до того, що з часом молодий фахівець втратить творчу ініціативу і задовільниться роллю посереднього виконавця. Тому процес навчання студентів у вищому навчальному педагогічному закладі все більше повинен спиратися на самостійну, близьку до дослідницької, діяльність студентів. Для цього кожний студент повинен оволодіти методами наукового пізнання, одержати навички, потрібні для орієнтації у бурхливому потоці наукової інформації.

Загальновідомо, що елементи наукових досліджень можуть мати місце в усіх формах навчального процесу: в лекційних курсах, на семінарських і лабораторних заняттях, при написанні та оформленні рефератів, курсових, дипломних і магістерських робіт. Заохочення студентів до наукових досліджень, оволодіння ними навичками наукової діяльності повинні розглядатися як важлива умова якісної професійної підготовки педагогічних кадрів для навчально-виховних закладів країни. Забезпеченню цього повинен сприяти систематизований навчальний курс у ВНЗ України.

Автори навчального посібника здійснили спробу якнайповніше систематизувати й узагальнити питання теорії та практики педагогічного дослідження, спираючись на чисельні літературні джерела, власний багаторічний досвід науково-дослідницької діяльності. Посібник містить виклад основних відомостей про роль і місце науки у розвитку суспільства, про особливості педагогічного дослідження, про його організацію і методи, про узагальнення та оформлення його результатів. Зміст посібника викладено у формі, доступній для студентів будь-якої педагогічної спеціальності. Цим посібник відрізняється від інших питань такого типу, які призначені для студентів тільки однієї конкретної спеціальності.

Навчальний посібник призначений для широкого кола читачів. Автори посібника сподіваються, що він буде корисним і студентам, і аспірантам, і науковцям-початківцям.